

Heidi Fosslund
Leder Miljøpakken, Trondheim kommune

Agenda

- Hva er miljøpakken? Historisk innblikk i våre mål og vår aktivitet.
- Resultat så langt. Kunne vi gjort det annerledes?
- Norges første Bymiljøavtale. Forpliktelser, måleindikatorer, konsekvenser om mål ikke nås.

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Klimaforliket Stortinget 2008

- Mål om å bli et karbonnøytralt samfunn i 2030
- Langsiktig klimapolitikk som kan bestå uavhengig av skiftende regjeringer
- Fornybar energi, kollektivtransport og reduserte utslipp fra transport (økt avgift på autodiesel og bensin).
- Både pisk og gulrot for å stimulere til mer miljøvennlig atferd og reduserte klimagassutslipp.

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Innførte 5km kollektivfelt i 2008

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Re-innførte bomstasjoner i 2010

Behov for egenfinansiering
2010 – 2014: 230 mill.
Etter 2014: 490 mill.

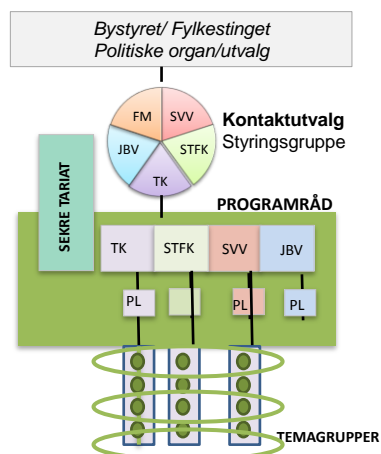
Modig beslutning!

Ga en trafikkreduksjon
på 19 %

Partnerskap for moderne og miljøvennlig transport

- Tett samarbeid mellom SVV, Jernbaneverket, STFK og Trondheim kommune
- Egen beslutningsstruktur med hyppige møter.

Målstyring

10 konkrete mål viktig årsak til suksess

- Co2 reduksjon (grønn transport og fortetting)
- Byluft
- Trafikksikkerhet

Miljøpakkens 10 mål som skal gjøre Trondheim bedre

Mål
1 Mindre CO₂-utslipp Utslippene fra transport skal ned med minst 20 prosent i Trondheim 2008-2018.
2 Flere grønne reiser Andelen som reiser miljøvennlig skal øke fra 42 prosent til 50 prosent 2008-2018. Andel reiser med privatbil skal ned tilsvarende.
3 Nye sykkelanlegg: Vi skal investere inntil 800 mill. kr. i et helhetlig gang- og sykkelvegnett innen 2018. Det skal styrke Trondheims posisjon som Norges fremste sykkelby. (Oppjustert til 1,5 mrd. innen 2025).
4 Raskere buss: 25 prosent økning av snittfart i sentrale byområder innen 2010. 15 prosent fortere innen 2018 på resten av stambussrutenettet, og ytterligere økning sentralt.
5 Bedre byluft: Lokalt bymiljø skal bli betydelig bedre. Trondheim skal overholde alle nasjonale forskrifter til luftkvalitet.
6 Mindre støy: Antall innbyggere plaget av trafikkstøy skal ned med 15 prosent fra 2011 til 2014. (Status kommer etter ny støykartlegging i 2017).
7 Tettere by: 80 prosent av nye boliger skal komme innenfor tettstedsavgrensing. 60 prosent av tilveksten i arbeidsintensive arbeidsplasser innenfor kollektivbuen.
8 Kommunens egne kjøretøy: De direkte klimagassutslippene skal ned med 40 prosent 2008-2018.
9 Gode reiseråd: Miljøpakken skal stimulere bedrifter, offentlige myndigheter og andre virksomheter til å gjennomføre tiltak som kutter utslipp av klimagasser.
10 Færre trafikkulykker: Antall ulykker skal ned med minst 20 prosent innen 2018 sammenlignet med 2000-2005. Nullvisjonen er rettesnor for arbeidet med trafikksikkerhet.

Kort historikk

Miljøpakke 1; kr. 7 mrd.
2008 (Stortinget 2009)
Ambisiøs plan m. 10 mål

Miljøpakke 2; kr. 9,5 mrd
2012 (Stortinget 2013)

Miljøpakke 3; under
utarbeiding (Stortinget
2017)

Balansert investeringsbudsjett

Finansiert via:

Bompenger
Stat/NTP - bymiljøavtale
Belønningsmidler
Lokale midler

50 % Hovedveger

50 % Kollektivtransport, sykkel,
trafiksikkerhet og miljø

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Gå-satsing

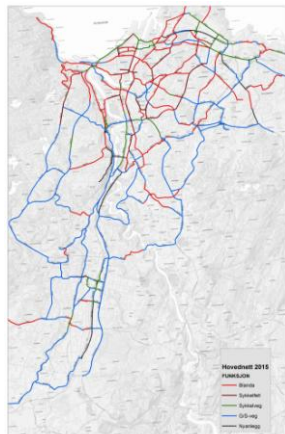

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Sykkelanlegg med høy kvalitet

Trygge, attraktive og sammenhengende

Antall syklister økt med +27 % fra 2010-2014

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Kollektivsatsing

- Mer miljøvennlig busspark, hyppigere avganger, billigere priser
- Vekst på noe over 60 % de siste syv årene.

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Reiserådgeving

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Kommunikasjon

- Offensivt i media
- Feirer alle åpninger av nye tiltak
- Motiverer –ikke pekefinger
- Besvarer alle henvendelser, også ordet fritt
- Aktiv på Facebook + hjemmeside

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Veibygging – redusere kø

Trondheim har minst kø av alle storbyene

Trondheim
 Trondheim har minst kø av alle storbyene i Norge, ifølge en rapport fra Statens vegvesen. Dette skyldes blant annet den gode veibyggingen og den høye andelen av bilveier som er i god stand.

Statens vegvesen
 Statens vegvesen har gjennomført en omfattende veibygging og vedlikehold i Trondheim, noe som har resultert i en høy andelen av bilveier som er i god stand. Dette har bidratt til å redusere kø og forlenget levetiden på veiene.

Statens vegvesen
 Statens vegvesen har gjennomført en omfattende veibygging og vedlikehold i Trondheim, noe som har resultert i en høy andelen av bilveier som er i god stand. Dette har bidratt til å redusere kø og forlenget levetiden på veiene.

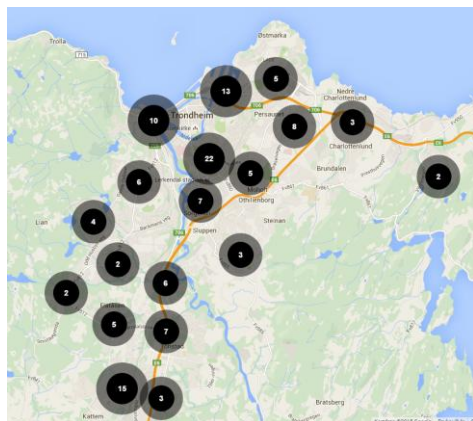
Miljøpakken
 – åpner nye muligheter

RESULTAT?

Miljøpakken
 – åpner nye muligheter

Miljøpakken har gitt en bærekraftigere by

Synlig med prosjekt over hele byen

230 prosjekter så langt

120 avsluttede prosjekter

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Miljøpakkens 10 mål

som skal gjøre Trondheim bedre

Mål	Status 2015
1 Mindre CO₂-utslipp Utslippene fra transport skal ned med minst 20 prosent i Trondheim 2008–2018	
2 Flere grønne reiser Andelen som reiser miljøvennlig skal øke fra 42 prosent til 50 prosent 2008–2018. Andel reiser med privatbil skal ned tilsvarende.	
3 Nye sykkelanlegg: Vi skal investere inntil 800 mill. kr. i et helhetlig gang- og sykkelvegnett innen 2018. Det skal styrke Trondheims posisjon som Norges fremste sykkelby. (Oppjustert til 1,5 mrd. innen 2025).	
4 Raskere buss: 25 prosent økning av snittfart i sentrale byområder innen 2010. 15 prosent fortere innen 2018 på resten av stambussrutenettet, og ytterligere økning sentralt.	
5 Bedre byluft: Lokalt bymiljø skal bli betydelig bedre. Trondheim skal overholde alle nasjonale forskrifter til luftkvalitet.	
6 Mindre støy: Antall innbyggere plaget av trafikkstøy skal ned med 15 prosent fra 2011 til 2014. (Status kommer etter ny støykartlegging i 2017).	
7 Tettere by: 80 prosent av nye boliger skal komme innenfor tettstedsavgrensning. 60 prosent av tilveksten i arbeidsintensive arbeidsplasser innenfor kollektivbuen.	
8 Kommunens egne kjøretøy: De direkte klimagassutslippene skal ned med 40 prosent 2008–2018.	
9 Gode reiseråd: Miljøpakken skal stimulere bedrifter, offentlige myndigheter og andre virksomheter til å gjennomføre tiltak som kutter utslipp av klimagasser.	
10 Færre trafikkuulykker: Antall ulykker skal ned med minst 20 prosent innen 2018 sammenlignet med 2000–2005. Nullvisjonen er rettesnor for arbeidet med trafikksikkerhet.	

Hvordan evaluerer vi?

- Nasjonale RVU (for sjelden)
- 4 årlige mini- RVU undersøkelser i egen regi
- teller penger brukt
- Framskaffer data – fortetting og kollektivtrafikkens hastighet
- teller aktivitet
- manuell telling
- + litt skjønn (Støy – nullpunkt 2012)
- For noen mål mangler data!!

Holdningsendring

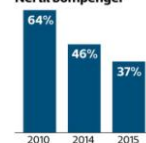

Sentio- undersøkelse i april 2016

- Folk mindre negative til bompenger
- 76 % av trondheimerne er positive til bruk av bompenger til grønne transporttiltak (2010: 49 %)
- 84% positive til egne kollektivfelt (2010: 43 %)

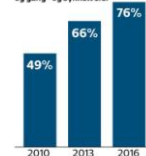
Miljøpakken

Nei til bompenger

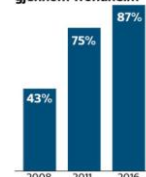

Ja til bompenger

Synes det er greit at halvparten av bompengene går til kollektivtrakk, og gang- og sykkelveier

Ja til kollektivfelt gjennom Trondheim

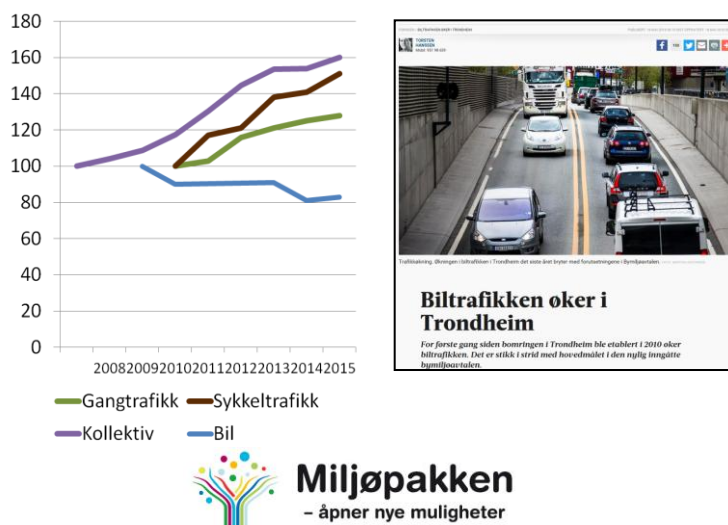

Kilde: Miljøpakken
Grafikk: Statistikknett.no

Utvikling av reisevaner (RVU)

- igjen vekst i personbilbruken

Kunne vi tillagt evalueringen mer strategisk verdi?

- Sendes **til politisk behandling** – tas til etterretning, event. vedtak om tiltak.
- Påvirker **ikke** årlige handlingsplaner i vesentlig grad.
- La evalueringsresultat påvirke vår aktivitet i større grad/ handlingsprogrammet?
Hvem skal gjøre endringer?

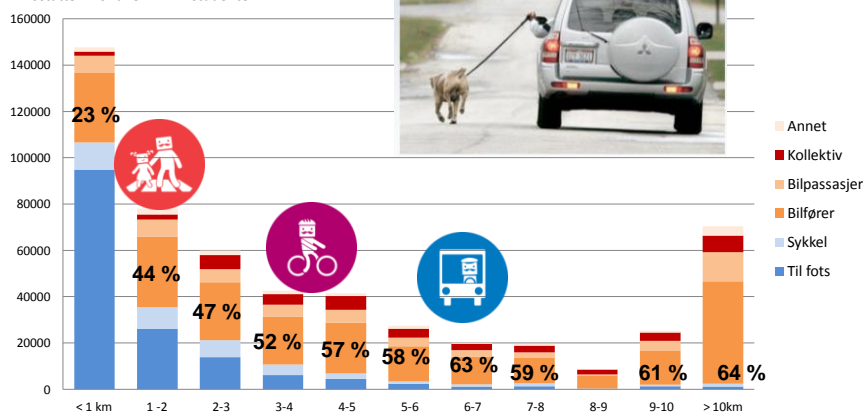
Hvordan holde trykket oppe?

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Potensial for mer gang-, sykkel- og kollektivtrafikk

Transportmiddelbruk på reiselengde
Bostatte i Trondheim inkl. studenter

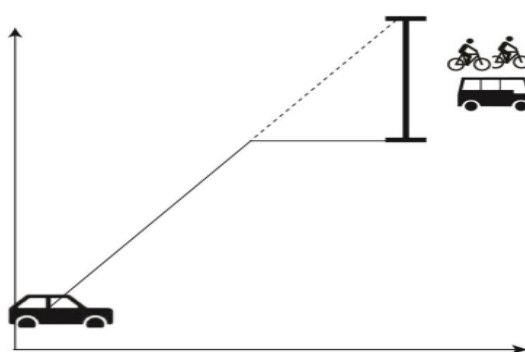
Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Norges første bymiljøavtale signert 12.02.16

- Kontrakt mellom staten (SVV og Jernbaneverket), fylkeskommunen og kommunen
- Verdi: 3,76 mrd kroner (50% staten, 50 % lokalt – bompenger, privat eller offentlig)
- Varighet: 2016-2023. Reforhandles i 2018
- Forplikter lokale myndigheter på en rekke forhold

Bymiljøavtalen virkemiddel for å nå nullvekstmålet - personbiltrafikk

Veksten i persontrafikken i storbyområdene tas med kollektiv, sykling og gange

I 2050 må vi ha 90 % flere miljøvennlige reiser

Hva med forhold som ikke er Miljøpakkens ansvar? E6 Øst?

Superbuss

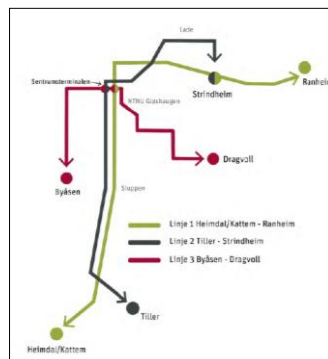
Tenk bane – kjør buss (1,4 mrd)

Lett å forstå og lett og benytte mht:

- Frekvens
- Materiell
- Hastighet (effektivt)

Superbuss skal være klar **aug. 2019!**

FREMKOMMELIGHET
FREMKOMMELIGHET
FREMKOMMELIGHET

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

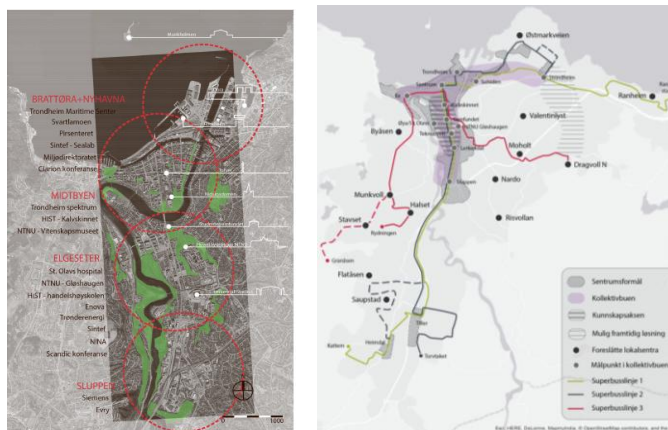
Sammenhengende gang/sykkelnett

”Avtalepartene skal samarbeide om å utvikle et sammenhengende nett for alle som sykler og går, med god adkomst til kollektivsystemet. Dette inkluderer jernbanen.”

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Fortetting langs viktige knutepunkt

Trafikkreduserende tiltak om vi ikke lykkes!

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Hvordan evaluere bymiljøavtalen?

- Første kommune ute - pilotering
- 2016 referanse år
- Ikke tydelig fra departementets side om hvordan vi skal måle
 - Nullvekstmål (bompunktpassering/ nasjonal RVU (trafikkmiddelfordeling)/ veitrafikkindeks) – trekke fra næringstransport og gjennomgangtrafikk
 - Co2 utslipp(SSB)
 - Indikatorer for fortetting og parkering (ingen fasit)

Forplikter oss til trafikkreduserende tiltak

- Søker om økte bompengetakster; 2 kr.
- Parkeringsrestriksjoner;
 - El-biler må betale fra 2017
 - Vilje til redusert antall parkeringsplasser?
- Bedt om en utredning rundt hvilke restriktive tiltak vi ellers bør igangsette

Miljøpakken
– åpner nye muligheter

Bymiljøavtalen skal reforhandles i 2018

Vil evalueringen føre til endrede strategier?

Miljøpakken

– åpner nye muligheter

Heidi Fosslund, Leder Miljøpakken Trondheim kommune

heidi.fosslund@trondheim.kommune.no

Tlf. 922 55 820